

1 Timotei 4:1-5:3

Învățătura sănătoasă versus învățăturile demonilor

Duhul spune lămurit că în zilele din urmă... Unde și când a spus Duhul acest lucru? Mai găsim pasaje asemănătoare în Noul Testament:

15. Păziți-vă de **prorocii mincinoși!** Ei vin la voi ***îmbrăcați în haine de oi***, dar pe dinăuntru sunt niște lupi răpitori.
16. **Îi veți cunoaște după roadele lor.** Culeg oamenii struguri din spini sau smochine din măcăciuni?
17. **Tot așa, orice pom bun face roade bune, dar pomul rău face roade rele.**
18. **Pomul bun nu poate face roade rele, nici pomul rău nu poate face roade bune.**
19. **Orice pom care nu face roade bune este tăiat și aruncat în foc.**
20. **Așa că, după roadele lor îi veți cunoaște.**

(Matei cap.7)

1. La ieșirea din Templu, pe când mergea Isus, ucenicii Lui s-au apropiat de El ca să-l arate clădirile Templului.
2. Dar Isus le-a zis: **„Vedeți voi toate aceste lucruri? Adevărat vă spun că nu va rămâne aici piatră pe piatră care să nu fie dărâmată.”**
3. El a șezut jos pe Muntele Măslinilor. Și ucenicii Lui au venit la El la o parte și l-au zis: „Spune-ne, când se vor întâmpla aceste lucruri? Și care va fi semnul venirii Tale și al sfârșitului veacului acestuia?”
4. Drept răspuns, Isus le-a zis: **„Băgați de seamă să nu vă înșele cineva.**
- 5. Fiindcă vor veni mulți în Numele Meu și vor zice: „Eu sunt Hristosul!” Și vor înșela pe mulți.**
6. **Veți auzi de războaie și vești de războaie: vedeți să nu vă înspăimântați, căci toate aceste lucruri trebuie să se întâmple. Dar sfârșitul tot nu va fi atunci.**
7. **Un neam se va scula împotriva altui neam, și o împărăție împotriva altei împărății; și, pe alocuri, vor fi cutremure de pământ, foamete și ciume.**

8. Dar toate aceste lucruri nu vor fi decât începutul durerilor.
9. Atunci vă vor da să fiți chinuiți și vă vor omorî; și veți fi urâți de toate neamurile pentru Numele Meu.
10. Atunci mulți vor cădea, se vor vinde unii pe alții și se vor urî unii pe alții.
11. **Se vor scula mulți proroci mincinoși și vor înșela pe mulți.**
12. Și, din pricina înmulțirii fărădelegii, dragostea celor mai mulți se va răci.
13. Dar cine va răbda până la sfârșit va fi mântuit.
14. Evanghelia aceasta a Împărăției va fi propovăduită în toată lumea, ca să slujească de mărturie tuturor neamurilor. Atunci va veni sfârșitul.
15. De aceea, când veți vedea „urâciunea pustirii”, despre care a vorbit prorocul Daniel, „așezată în Locul Sfânt” – cine citește să înțeleagă! –
16. atunci, cei ce vor fi în Iudeea să fugă la munți;
17. cine va fi pe acoperișul casei să nu se coboare să-și ia lucrurile din casă;
18. și cine va fi la câmp să nu se întoarcă să-și ia haina.
19. Vai de femeile care vor fi însărcinate și de cele ce vor da țâță în zilele acelea!
20. Rugați-vă ca fuga voastră să nu fie iarna, nici într-o zi de Sabat.
21. Pentru că atunci va fi un necaz așa de mare, cum n-a fost niciodată de la începutul lumii până acum și nici nu va mai fi.
22. Și dacă zilele acelea n-ar fi fost scurtate, nimeni n-ar scăpa; dar, din pricina celor aleși, zilele acelea vor fi scurtate.
23. **Atunci dacă vă va spune cineva: „Iată, Hristosul este aici sau acolo”, să nu-l credeți.**
24. **Căci se vor scula hristoși mincinoși și proroci mincinoși; vor face semne mari și minuni, până acolo încât să înșele, dacă va fi cu putință, chiar și pe cei aleși.**
25. **Iată că v-am spus mai dinainte.**
26. **Deci dacă vă vor zice: „Iată-L în pustiu”, să nu vă duceți acolo! „Iată-L în odăite ascunse”, să nu credeți.**
27. Căci, cum iese fulgerul de la răsărit și se vede până la apus, așa va fi și venirea

Fiului omului.

28. Oriunde va fi stârvul, acolo se vor aduna vulturii.

29. Îndată după acele zile de necaz „soarele se va întuneca, luna nu-și va mai da lumina ei, stelele vor cădea din cer, și puterile cerurilor vor fi clătinate.”

30. Atunci se va arăta în cer semnul Fiului omului, toate semințiile pământului se vor boci și vor vedea pe Fiul omului venind pe norii cerului cu putere și cu o mare slavă.

(Matei 24)

3. Apoi a șezut pe Muntele Măslinilor în fața Templului. Și Petru, Iacov, Ioan și Andrei L-au întrebat deoparte:

4. „Spune-ne când se vor întâmpla aceste lucruri și care va fi semnul când se vor împlini toate aceste lucruri?”

5. Isus a început atunci să le spună: „Băgați de seamă să nu vă înșele cineva.

6. Fiindcă vor veni mulți în Numele Meu și vor zice: „Eu sunt Hristosul!” Și vor înșela pe mulți.

21. Dacă vă va zice cineva atunci: „Iată, Hristosul este aici” sau: „Iată-L acolo”, să nu-l credeți.

22. Căci se vor scula hristoși mincinoși și proroci mincinoși. Ei vor face semne și minuni, ca să înșele, dacă ar fi cu puțință, și pe cei aleși.

23. Păziți-vă, iată că vi le-am spus toate dinainte.

24. Dar, în zilele acelea, după necazul acesta, soarele se va întuneca, luna nu-și va mai da lumina ei,

25. stelele vor cădea din cer și puterile care sunt în ceruri vor fi clătinate.

26. Atunci se va vedea Fiul omului venind pe nori cu mare putere și cu slavă.

27. Atunci va trimite pe îngerii Săi și va aduna pe cei aleși din cele patru vânturi, de la marginea pământului până la marginea cerului.

(Marcu 13)

22. Și a zis ucenicilor: „Vor veni zile când veți dori să vedeți una din zilele Fiului omului, și n-o veți vedea.

23. Vi se va zice: „Iată-L aici, iată-L acolo!” Să nu vă duceți, nici să nu-i urmați.

24. Căci, cum iese fulgerul și luminează de la o margine a cerului până la cealaltă, așa va fi și Fiul omului în ziua Sa.

(Luca 17)

5. Pe când vorbeau unii despre Templu, că era împodobit cu pietre frumoase și daruri, Isus a zis:

6. „Vor veni zile când nu va rămâne aici piatră pe piatră care să nu fie dărâmată.”

7. „Învățătorule”, L-au întrebat ei, „când se vor întâmpla toate aceste lucruri? Și care va fi semnul când se vor întâmpla aceste lucruri?”

8. Isus a răspuns: „Băgați de seamă să nu vă amăgească cineva. Căci vor veni mulți în Numele Meu și vor zice: „Eu sunt Hristosul” și „Vremea se apropie.” Să nu mergeți după ei.

9. Când veți auzi de războaie și de răscoale, să nu vă înspăimântați; pentru că întâi trebuie să se întâmple aceste lucruri. Dar sfârșitul nu va fi îndată.”

(Luca 21)

1. Adevărat, adevărat vă spun că cine nu intră pe ușă în staulul oilor, ci sare pe altă parte, este un hoț și un tâlhar.

2. Dar cine intră pe ușă este păstorul oilor.

3. Portarul îi deschide, și oile aud glasul lui; el își cheamă oile pe nume, și le scoate afară din staul.

4. După ce și-a scos toate oile, merge înaintea lor; și oile merg după el, pentru că îi cunosc glasul.

5. Nu merg deloc după un străin; ci fug de el, pentru că nu cunosc glasul străinilor.”

6. Isus le-a spus această pildă, dar ei n-au înțeles despre ce le vorbea.

7. Isus le-a mai zis: „Adevărat, adevărat vă spun că Eu sunt Ușa oilor.

8. Toți cei ce au venit înainte de Mine sunt hoți și tâlhari; dar oile n-au ascultat de ei.

9. Eu sunt Ușa. Dacă intră cineva prin Mine, va fi mântuit; va intra și va ieși și va găsi pășune.

10. Hoțul nu vine decât să fure, să înjunghie și să prăpădească. Eu am venit ca oile să aibă viață, și s-o aibă din belșug.

11. Eu sunt Păstorul cel bun. Păstorul cel bun Își dă viața pentru oi.
12. Dar cel plătit, care nu este păstor și ale cărui oi nu sunt ale lui, când vede lupul venind, lasă oile și fuge; și lupul le răpește și le împrăștie.
13. Cel plătit fuge, pentru că este plătit și nu-i pasă de oi.
14. Eu sunt Păstorul cel bun. Eu Îmi cunosc oile Mele, și ele Mă cunosc pe Mine,
15. așa cum Mă cunoaște pe Mine Tatăl și cum cunosc Eu pe Tatăl; și Eu Îmi dau viața pentru oile Mele.
16. Mai am și alte oi, care nu sunt din staulul acesta; și pe acelea trebuie să le aduc. Ele vor asculta de glasul Meu, și va fi o turmă și un Păstor.
17. Tatăl Mă iubește, pentru că Îmi dau viața, ca iarăși s-o iau.
18. Nimeni nu Mi-o ia cu sila, ci o dau Eu de la Mine. Am putere s-o dau și am putere s-o iau iarăși: aceasta este porunca pe care am primit-o de la Tatăl Meu.”

(Ioan 10)

28. Luați seama, dar, la voi înșivă și la toată turma peste care v-a pus Duhul Sfânt episcopi, ca să păstoriți Biserica Domnului, pe care a câștigat-o cu însuși sângele Său.

29. **Știu bine că, după plecarea mea, se vor vâri între voi lupi răpitori, care nu vor cruța turma;**

30. și se vor scula din mijlocul vostru oameni care vor învăța lucruri stricăcioase, ca să tragă pe ucenici de partea lor.

31. De aceea vegheați și aduceți-vă aminte că, timp de trei ani, zi și noapte, n-am încetat să sfătuiesc cu lacrimi pe fiecare din voi.

32. Și acum, fraților, vă încredințez în mâna lui Dumnezeu și a Cuvântului harului Său care vă poate zidi sufletește și vă poate da moștenirea împreună cu toți cei sfințiți.

(Fapte 20)

1. Să știi că **în zilele din urmă** vor fi vremuri grele.
2. Căci oamenii vor fi iubitori de sine, iubitori de bani, lăudăroși, trufași, hulitori, neascultători de părinți, nemulțumitori, fără evlavie,
3. fără dragoste firească, neînduplecați, clevetitori, neînfrânați, neîmblânziți, neiubitori de bine,

4. vânzători, obraznici, îngâmfați; iubitori mai mult de plăceri decât iubitori de Dumnezeu;
5. având doar o formă de evlavie, dar tăgăduindu-i puterea. Depărtează-te de oamenii aceștia.
6. **Sunt printre ei unii care se vâra prin case și momesc pe femeile ușurate, îngreuiate de păcate și frământate de felurite poftes,**
7. care învață întotdeauna, și nu pot ajunge niciodată la deplina cunoștință a adevărului.
8. După cum lane și lambre s-au împotrivit lui Moise, **tot așa și oamenii aceștia se împotrivesc adevărului, ca unii care sunt stricați la minte și osândiți în ce privește credința.**
9. Dar nu vor mai înainta; căci nebunia lor va fi arătată tuturor, cum a fost arătată și a celor doi oameni.

(2 Timotei 3:1-9)

1. **În norod s-au ridicat și proroci mincinoși, cum și între voi vor fi învățători mincinoși**, care vor strecura pe furis erezii nimicitoare, se vor lepăda de Stăpânul care i-a răscumpărat și vor face să cadă asupra lor o pierzare năprasnică.
2. Mulți îi vor urma în destrăbălările lor. Și, din pricina lor, calea adevărului va fi vorbită de rău.
3. În lăcomia lor vor căuta ca prin cuvântări înșelătoare să aibă un câștig de la voi. Dar osânda îi paște de multă vreme, și pierzarea lor nu dormitează.

(1 Petru cap.3)

1. Preaiubiților, aceasta este a doua epistolă pe care v-o scriu. În amândouă caut să vă trezesc mintea sănătoasă, prin înștiințări,
2. ca să vă fac să vă aduceți aminte de lucrurile vestite mai dinainte de sfinții proroci și de porunca Domnului și Mântuitorului nostru, dată prin apostolii voștri.
3. **Înainte de toate, să știți că în zilele din urmă vor veni batjocoritori plini de batjocuri, care vor trăi după poftele lor**
4. și vor zice: „Unde este făgăduința venirii Lui? Căci, de când au adormit părinții noștri, toate rămân așa cum erau de la începutul zidirii!”
5. **Căci înadins se fac că nu știu** că odinioară erau ceruri și un pământ scos prin Cuvântul lui Dumnezeu din apă și cu ajutorul apei

6. și că lumea de atunci a pierit tot prin ele, înecată de apă.

7. Iar cerurile și pământul de acum sunt păzite și păstrate, prin același cuvânt, pentru focul din ziua de judecată și de pieire a oamenilor nelegiuiți.

(2 Petru cap.3)

18. Copilașilor, este **ceasul cel de pe urmă**. Și, după cum ați auzit că are să vină ***Antihrist***, să știți că acum s-au ridicat ***mulți antihriști: prin aceasta cunoaștem că este ceasul de pe urmă***.

19. Ei au ieșit din mijlocul nostru, dar nu erau dintre ai noștri. Căci, dacă ar fi fost dintre ai noștri, ar fi rămas cu noi; ci au ieșit, ca să se arate că nu toți sunt dintre ai noștri.

20. Dar voi ați primit ungerea din partea Celui Sfânt și știți orice lucru.

21. V-am scris nu că n-ați cunoaște adevărul, ci pentru că îl cunoașteți și știți că nicio minciună nu vine din adevăr.

22. Cine este mincinosul, dacă nu cel ce tăgăduiește că Isus este Hristosul? Acela este Antihristul, care tăgăduiește pe Tatăl și pe Fiul.

(1 Ioan cap.2)

3. Preaiubiților, pe când căutam cu tot dinadinsul să vă scriu despre mântuirea noastră de obște, m-am văzut silit să vă scriu ca să vă îndemn să luptați pentru credința care a fost dată sfinților o dată pentru totdeauna.

4. Căci s-au strecurat printre voi **unii oameni, scriși demult pentru osânda aceasta**, oameni neevlavioși, care schimbă în desfrânare harul Dumnezeului nostru și tăgăduiesc pe singurul nostru Stăpân și Domn, Isus Hristos.

16. Ei sunt niște cârtitori, nemulțumiți cu soarta lor; trăiesc după poftele lor; gura le este plină de vorbe trufașe și slăvesc pe oameni pentru câștig.

17. Dar voi, preaiubiților, aduceți-vă aminte de vorbele vestite mai dinainte de apostolii Domnului nostru Isus Hristos.

18. Cum vă spuneau că **în vremurile din urmă vor fi batjocoritori, care vor trăi după poftele lor nelegiuite**.

19. Ei sunt aceia care dau naștere la dezbinări, oameni supuși poftelor firii, care n-au Duhul.

20. Dar voi, preaiubiților, zidiți-vă sufletește pe credința voastră preasfântă, rugați-vă prin Duhul Sfânt,

21. țineți-vă în dragostea lui Dumnezeu și așteptați îndurarea Domnului nostru Isus Hristos pentru viața veșnică.

(Iuda)

Mântuitorul este Cel care-i avertizează pe ucenici de pericolul proorocilor mincinoși. Mântuitorul vorbește în special de acei prooroci mincinoși care vor specula tulburările din istorie și promisiunea revenirii Domnului pentru a amăgi pe mulți. Cel rău este expert în a se folosi de un lucru bun (aici este vorba de *așteptarea revenirii Domnului*) pentru a abate pe oameni de la Dumnezeu. Acești prooroci mincinoși vor face chiar semne și minuni și vor avea succes, căci vor amăgi pe mulți. Toată istoria Bisericii e plină de acești falși Mesia care au pretins că sunt Mesia sau au prezis venirea lui Mesia într-un anumit loc și într-o anumită dată istorică. Toate cele patru evanghelii includ avertismentele Mântuitorului cu privire la proorocii mincinoși. Deci Duhul a spus lămurit în primul rând prin Isus că Biserica va fi supusă unui atac vertiginos din partea învățătorilor mincinoși. Toți ceilalți autori ai Noului Testament (Pavel, Petru, Ioan, Iuda), cu excepția lui Iacov, vorbesc în mod direct de acest pericol. Unii prooroci mincinoși se vor vârî din afară, iar alții se vor ridica dinlăuntru. Din pricina lor, unii ucenici se vor lepăda de credință și-i vor urma în rătăcirile lor. Din pricina lor, calea adevărului va fi vorbită de rău. Deci Duhul a vorbit prin Isus, apoi a vorbit și prin apostoli despre acest pericol. Proorocii mincinoși sunt de multe feluri. Nu toți sunt la fel. După cum am văzut, unii sunt de la început prooroci mincinoși și se strecoară în Biserică tocmai cu scopul explicit de a răpi oile slabe. Alții devin prooroci mincinoși în Biserică din pricina faptului că își întinează cugetul. Acești prooroci mincinoși vor fi urmați de mulți. Dintre aceștia unii vor fi din Biserică, iar alții vor fi din lume. De ce Pavel ne spune că **Duhul** spune lămurit, și nu că **Isus** a spus sau spune lămurit? E interesant că verbul vizează prezentul. Cu alte cuvinte, Duhul continuă să transmită acest mesaj Bisericii și după învierea lui Isus. El aduce ucenicilor aminte de cuvintele lui Isus și le revelează și lucrurile viitoare. Duhul Sfânt este Cel care a coborât pe pământ pentru a cârmui și călăuzi Biserica. În Fapte se vede clar cum nu apostolii, ci Duhul prin apostoli cârmuiește Biserica. De aceea Duhul e cel care spune Bisericii acest lucru și-l spune cu toată claritatea. De asemenea, se creează un contrast între Duhul Sfânt și duhurile de rătăcire, între Duhul adevărului și Duhul lui anticrist. De ce spune lămurit Duhul acest lucru? În mod cert înștiințează Biserica de un mare pericol. După cum Dumnezeu lucrează prin vase umane, și cel rău lucrează prin vase umane. După cum Dumnezeu zidește Biserica prin slujitorii Lui, și cel rău vrea să distrugă Biserica prin slujitorii Lui. În Noul Testament, pericolul învățătorilor mincinoși reprezintă principalul pericol cu care se va confrunta Biserica. Nu e de glumit cu el. Nu e de subestimat. La fel cum Adam a fost înștiințat că grădina trebuie păzită, la fel și Biserica e înștiințată că există acest atac al celui rău. Duhul ne spune dinainte ca să fim pregătiți, ca să fim vigilenți, ca să veghem unii asupra altora și ca să nu fim luați prin surprindere. Atacul nu este prezentat în termeni de probabilitate (e posibil ca unii să se lepede de credință...), ci în termeni de certitudine (unii se vor lepăda de credință...). Duhul ne înștiințează nu doar că atacul va avea loc, dar și că va avea un oarecare succes asupra Bisericii (unii se vor lepăda și vor urma astfel de oameni

însemnați cu fierul roș în cugetul lor). Acest atac e legat de **vremurile din urmă**. În multe din pasajele de mai sus, activitatea proorocilor mincinoși e pusă în legătură cu **vremurile, zilele sau ceasul din urmă**. Ba chiar Ioan ne spune că tocmai din pricina activității lor cunoaștem că este ceasul cel de pe urmă! Cu alte cuvinte, prezența acestor anticriști confirmă că vremea Bisericii e vremea cea de pe urmă. Autorii nu vorbesc despre o vreme viitoare, ci despre vremea Bisericii. Vremea Bisericii este deja vremea cea de pe urmă. În înțeles iudaic, vremea de pe urmă e vremea căinței lui Israel urmată de restaurarea lui Israel prin Mesia. Dar Mesia a venit deja. Iată de ce vremurile din urmă au început deja. Faptul că autorii Noului Testament insistă că Biserica trăiește deja vremurile de pe urmă are o importanță teologică majoră. Se confirmă că Isus este Mesia, exact faptul negat de iudei și de mulți din iudaizatori. În primul secol mai ales, mulți prooroci mincinoși s-au ridicat dintre iudei și aceștia negau pe Isus ca Mesia. Or tocmai activitatea lor confirma că este ceasul cel de pe urmă și că Isus este Mesia. Dar de ce tocmai atacul orchestrat de acesta confirma că este ceasul cel de pe urmă? Acest lucru ar avea sens, dacă mai dinainte s-a profetizat că în vremurile din urmă vor apărea astfel de prooroci mincinoși. Este profetizat acest lucru în Vechiul Testament? Petru este cel care face o legătură interesantă între anticriști și proorocii mincinoși din vechiul testament: . **În norod s-au ridicat și proroci mincinoși, cum și între voi vor fi învățători mincinoși.**

Într-adevăr ne aducem aminte cum în Ieremia ne-am întâlnit cu o mulțime de prooroci mincinoși la Ierusalim care s-au ridicat din poporul ales și care amăgeau pe popor și-l țineau departe de adevărul rostit de Dumnezeu prin profetul Său. Petru ar spune: *Nu e ceva nou. La fel cum s-au ridicat prooroci mincinoși în vechime în Israel, la fel se ridică și acum prooroci mincinoși în Biserică. Cu alte cuvinte este un dat al războiului spiritual împotriva poporului lui Dumnezeu care e cunoscut de multă vreme. Ca Biserică sunteți poporul Domnului. E logic să fiți supuși unui asemenea atac. Nu va tulburați, nu fiți luați prin surprindere.*

Dar Ieremia nu trăia vremurile din urmă. Totuși Duhul ne spune lămurit că **în vremurile din urmă** vor activa acești învățători mincinoși. Se pare deci că se prezice că în vremurile din urmă se va intensifica și diversifica această lucrare a proorocilor mincinoși. Și într-adevăr, dacă vom compara activitatea proorocilor mincinoși de dinainte și de după Hristos Isus, vom constata că după Isus, atacul acestora a crescut considerabil! Isus Însuși a anunțat acest lucru. Deci apariția acestor **mai mulți** prooroci mincinoși după învierea lui Isus reprezintă o împlinire a cuvintelor lui Isus, și deci o nouă confirmare a mesianității Sale și a faptului că este vorba de vremurile din urmă. Dar acest lucru a fost anunțat doar de Isus sau și de Vechiul Testament?

În Vechiul Testament se observă cu claritate că proorocii mincinoși se înmulțesc în Israel în măsura în care Israel trăiește în neascultare. De altfel cele mai multe referiri la proorocii mincinoși le găsim în Ieremia și Ezechiel, în jurul anului 586 î.d.H, când criza spirituală a lui Israel era maximă. Răul din Israel înmulțea duhul rătăcirii și activitatea proorocilor mincinoși. Acum dacă vremurile mesianice, vremurile din urmă încep cu respingerea lui Mesia de către Israel, e logic ca în această vreme să se intensifice activitatea proorocilor mincinoși. Căci respingerea lui Mesia duce pe Israel într-o și mai mare neascultare și împietrire. Astfel duhurile

de rătăcire și activitatea proorocilor mincinoși va crește și ea. Această activitate a duhurilor de rătăcire va fi oprită doar de revenirea lui Mesia în urma căinței lui Israel. Despre acest lucru profetește Zaharia:

9. În ziua aceea, voi căuta să nimicesc toate neamurile care vor veni împotriva Ierusalimului.

10. Atunci **voi turna** peste casa lui David și peste locuitorii Ierusalimului **un duh de îndurare și de rugăciune, și își vor întoarce privirile spre Mine, pe care L-au străpuns**. Îl vor plânge cum plânge cineva pe singurul lui fiu, și-L vor plânge amarnic cum plânge cineva pe un întâi născut.

11. În ziua aceea, va fi jale mare în Ierusalim, ca jalea din Hadadrimon, în valea Meghidonului.

12. Țara se va jeli, fiecare familie deosebit: familia casei lui David deosebit, și femeile ei, deosebit; familia casei lui Natan, deosebit, și femeile ei, deosebit;

13. familia casei lui Levi, deosebit, și femeile ei, deosebit; familia lui Șimei, deosebit, și femeile ei, deosebit;

14. toate celelalte familii, fiecare familie, deosebit, și femeile ei, deosebit.

Capitolul 13

1. În ziua aceea, se va deschide casei lui David și locuitorilor Ierusalimului un izvor pentru păcat și necurăție.

2. **În ziua aceea – zice Domnul oștirilor – voi stârpi din țară numele idolilor, ca nimeni să nu-și mai aducă aminte de ei; voi scoate, de asemenea, din țară pe prorocii mincinoși și duhul necurat.**

3. Și dacă va mai proroci cineva, atunci tatăl său și mama sa, înșiși părinții lui, îi vor zice: „Tu nu vei trăi, căci ai spus minciuni în Numele Domnului”; și tatăl său și mama sa, cei care l-au născut, îl vor străpunge, când va proroci.

4. ***În ziua aceea, prorocii se vor rușina fiecare de vedeniile lor, când vor proroci, și nu se vor mai îmbrăca într-o manta de păr ca să mintă pe oameni.***

5. ***Ci fiecare din ei va zice: „Eu nu sunt proroc, ci sunt plugar, căci am fost cumpărat din tinerețea mea!”***

6. Și dacă-l va întreba cineva: „De unde vin aceste răni pe care le ai la mâini?”, el va răspunde: „În casa celor ce mă iubeau le-am primit.”

Deci dacă respingerea lui Mesia a amplificat lucrarea duhurilor de rătăcire pe pământ, recunoașterea lui Mesia de către Israel va duce la alungarea acestor duhuri de pe pământ și la oprirea activității proorocilor mincinoși. Pe de altă parte, dacă până la Isus cel rău a încercat împiedicarea venirii lui Mesia în lume, după Isus, el se focalizează pe denigrarea Evangheliei lui Mesia. Astfel el inventează tot felul de Evanghelii false pentru a abate pe oameni de la Isus și pentru a face ca Isus să fie vorbit de rău în lume. Dar autorii Noului Testament ne spun să nu ne neliniștim de activitatea acestor prooroci și de succesul lor. Da, din pricina lor, mulți vor cădea de la credință, și din pricina lor mulți îi vor urma. Dar acest lucru să nu ne tulbure. Responsabilitatea noastră este să ne păzim inima și pe cei din turmă care vor să se lase păziți. Vremurile din urmă reprezintă vremuri în care războiul spiritual se intensifică. Războiul spiritual intră într-o nouă fază. Pe de o parte puterea de lucru a Cerului pe pământ se amplifică prin coborârea Duhului Sfânt, dar pe de altă parte lucrarea duhurilor de amăgire se intensifică prin neascultarea lui Israel. Intensificarea luptei spirituale este un dat al vremurilor din urmă, pe care noi nu îl putem schimba și pe care Dumnezeu și-l asumă. Și cum am discutat cu alte ocazii și proorocii mincinoși trag până la urmă la carul de slavă al Domnului. Prin ei Biserica e testată, curățită, maturizată, pregătită pentru confruntarea finală cu Anticrist. Prin ei se împlinesc o judecată a lui Dumnezeu asupra celor care trăiesc în păcat. Și prin destinul lor tragic Dumnezeu își arată gloria, puterea și judecata Sa atât înaintea Bisericilor cât și înaintea oamenilor. Dumnezeu are situația sub control. Să nu ne tulburăm de ce este în afara sferei noastre de responsabilitate, ci să rămânem credincioși în lucrurile încredințate nouă.

În unele traduceri 4:1 începe astfel: *Acum, Duhul spune...* Expresia ne sugerează o schimbare, un contrast cu ceea ce a fost rostit mai sus. De aceea e legitim faptul că unii traducători, printre care și Cornilescu, au ales să folosească o conjuncție adversativă: *DAR, Duhul spune....* Între ce anume se creează contrastul: între tot cap.3 și 4:1 sau doar între finalul cap.3 și 4:1? Este un contrast evident între finalul cap.3 și 4:1. Pavel îl învață pe Timotei cum să se poarte în Casa lui Dumnezeu și înalță taina evlaviei. Dar chiar dacă Timotei și episcopii se vor purta așa cum trebuie în Casa Domnului, tot vor fi unii care se vor lepăda de credință. Chiar dacă Cel ce a fost dovedit neprihănit în duhul a fost propovăduit printre neamuri și crezut în lume, tot vor fi unii care se vor lepăda de credință. Deci acest proces al lepădării de credință al unora din pricina duhurilor de rătăcire, nu va fi stopat nici de evlavia lui Isus și nici de evlavia episcopilor. Este un dat al războiului spiritual, este un lucru pe care Duhul îl prevestește cu maximă claritate fără a-l condiționa de ceva anume (de neascultarea Bisericii de exemplu). În alte pasaje despre proorocii mincinoși din Noul Testament se vorbește de cei care se vor vârî din afară, sau de cei care nu au rămas cu Biserica pentru că nu erau din Biserică. Dar acum Pavel vorbește de cei din interior care se vor lepăda de credință. Și vorbește de aceia care se vor lepăda de credință pentru a se alipi de duhuri înșelătoare și de învățăturile demonilor. Sunt multe motive pentru care creștinii se leapădă de credință. Dar unul din ele este învățătura mincinoasă. Și nu este de glumit. Pentru că e vorba de duhuri înșelătoare, de duhuri care amăgesc și de învățătura demonilor. Pavel menționează întâi lumile spirituale (4:1) și apoi vasele prin care acestea lucrează (4:2). Pe aceste vase le caracterizează minciuna și fățărnicia. Aceștia sunt însemnați cu fierul roș în însuși

CUGETUL lor. Din nou apare problema CUGETULUI. Căderile spirituale menționate în cap.1 sunt din pricina cugetului. În cap.3, liderii trebuie să păstreze taina credinței într-un cuget curat. Acum în cap.4 învățătorii mincinoși sunt însemnați în însuși cugetul lor cu fierul roș. Cu fierul înroșit în foc erau însemnate turmele de vite pentru a se cunoaște cine este proprietarul lor. Acești oameni sunt însemnați în însuși cugetul lor de lumile demonice ca aparținând acestora. Toată lumea zace în cel rău, dar nu toți oamenii au această însemnare specială în conștiința lor. Cei care împlinesc slujba de prooroci mincinoși sunt puțini la număr și ei sunt vase speciale ale întunericului, și sunt întru totul în proprietatea și la dispoziția lumilor demonice. În cuget Dumnezeu a pus Legea Sa, ca semn al faptului că oamenii sunt creația unui Dumnezeu moral. Dar pe acel cuget acum lumile demonice au așezat învățăturile dracilor ca semn al faptului că acei oameni sunt acum proprietatea celui rău. Ca acest lucru să fie posibil, acești oameni au călcat în picioare glasul conștiinței într-un mod brutal și strigător la cer de sfidător. Astfel conștiința lor s-a întinat și împietrit atât de tare. Și nu doar că s-a stricat busola, ci ea acum funcționează total opus, după un alt soft, după alt program reprezentat de învățăturile demonice. Pavel ne creionează acest profil al acestor oameni ca să înțelegem pericolul pe care-l reprezintă. Lipsesc îndemnurile la rugăciune pentru ei și nu ni se dă nici o speranță cu privire la pocăința lor. Se cere delimitare totală de ei și de învățătura lor. Ei sunt simpli oameni. Dar în spatele lor sunt lumi spirituale foarte puternice. Puterea lor de convingere nu stă în ei înșiși, ci în **duhurile de amăgire** care-i călăuzesc. De aceea mare atenție să nu subestimăm pericolul reprezentat de aceștia. În cele din urmă cât de seductivă, atractivă și periculoasă poate fi o învățătură care interzice căsătoria și anumite mâncăruri? La prima vedere, pericolul e minor. Dar din pricina faptului că aceste învățături sunt învățături ale demonilor, pericolul e foarte mare. Pentru expresia lepădare de credință se propun și traduceri: vor aluneca de la credință, vor abandona credința. Expresia în greacă este: **apostesontai tes pisteos**. Termenul **apostasia** este folosit și în celebrul pasaj din 2 Tes.2:3: *nu va veni înainte să fi venit lepădarea de credință și de a se descoperi omul fărădelegii...* Dar în 2 Tes.cap.2:3 nu mai apare în original și termenul de **pisteos** (credință), ci doar cel de **apostasis** care ar însemna **cădere, alunecare**. Dar faptul că Pavel folosește în 1 Tim.4:1 același termen nu este întâmplător. Am putea interpreta astfel că Pavel are în vedere în 2 Tes.2:3 o lepădare de credință din partea Bisericii. Apostolul Ioan ne vorbește în prima sa epistolă despre duhul lui anticrist care lucrează deja în lume și despre anticriști care sunt deja în lume. Totuși anticristul va veni mai târziu, la finalul istoriei. Am putea spune că anticriștii care generează lepădări de credință locale prefigurează pe marele anticrist care va genera o lepădare de credință globală. Într-adevăr ideea de globalitate e ceea ce caracterizează lucrarea marelui anticrist și o diferențiază de cea a celorlalți anticriști care au avut mereu doar un impact local dar niciodată unul global. Pavel vorbește despre o descoperire a lui anticrist care va fi perceptibilă de toți creștinii. De aceea anticristul va fi un personaj mondial celebru cunoscut de TOȚI creștinii. Lucrarea sa se va întinde deci peste tot spațiul atins de creștinism. Dar după cum lucrarea sa va fi globală, ne așteptăm ca și impactul său să fie global. Dacă anticriștii care-l prefigurau au generat lepădări de credință locale, ne așteptăm ca marele anticrist să genereze o amăgire și lepădare de credință globală. Amăgirea adusă de el va atrage creștini din întreaga

lume și va fi ceva șocant, unic și fără precedent în istorie. Va trebui să fie un eveniment istoric șocant ce ar fi putut fi recunoscut chiar și de niște proaspăt convertiți din Tesalonic. Deși la final anticristul va avea o răfuială și cu Israel, în prima fază ținta sa va fi Biserica. Mare atenție căci duhul lui anticrist este foarte ascuns și lucrează în ascuns. Îl regăsim la Irod care spunea: *să îmi spuneți unde este pruncul ca să mă închin și eu lui...* Dar intențiile sale erau cu totul altele și au fost date pe față mai târziu. Îl regăsim la cei care se strecoară în Biserică. Ei pozează în frați evlavioși și în doctrina pe care o afirmă public sunt fără cusur. Dar pe FURIȘ strecoară ereziile nimicitoare. Și o fac doar față de cei slabi și doar la vremea potrivită. Își pot da arama pe față mai târziu, când au adunat suficient de mulți adepți în mijlocul lor. Deci dacă așa lucrează anticriștii, oare anticristul va lucra altfel? Ne putem aștepta ca în prima fază a lucrării sale, ce afișează public să fie fără cusur, atât în doctrină, cât și în purtare. Într-o a doua fază își va da arama pe față când se va proclama Dumnezeu și va prigoni pe față pe creștini. Ideea este să-l identificăm cât mai repede, încă din prima fază a lucrării sale. Și Daniel cap.9:27 ne sugerează două faze ale lucrării sale: *El va face cu mulți un legământ trainic timp de o săptămână dar la jumătatea săptămânii va face să înceteze jertfa și darul de mâncare....*

Învățăturile eretice menționate în scrierile Noului Testament sunt diverse. De obicei orice erezie aduce o eroare și în doctrină, dar și în practica creștină. Totuși vom încerca să împărțim ereziile între erezii ce atacă în special doctrina și erezii ce atacă în special practica. Propunem deci următoarea listă:

A) Învățăături care atacă în special **DOCTRINA fundamentală a credinței creștine**.
Și aici avem:

- învățăături care **ELIMINĂ** doctrine esențiale ale Evangheliei (de obicei orientate asupra **identității Fiului**) : Isus nu este Mesia, Isus nu este Fiul lui Dumnezeu, Isus nu a fost om, Isus nu a înviat, nu este înviere
- Învățăături care **ADAUGĂ** Evangheliei doctrine false: mântuirea nu este DOAR prin Hristos, ci prin Hristos ȘI... **Legea lui Moise** (tăierea împrejur, sabbat, abținere alimentară... întoarcerea la iudaism), **GNOSIS-ul** filosofiei sau a religiilor păgâne.
- Învățăături focalizate asupra **ESCATOLOGIEI creștine**: învierea a și venit, ziua Domnului a și venit, Isus se va arăta în cutare loc și în cutare dată....

B) Învățăături care atacă în special **PRACTICA vieții creștine**

- i) Învățăături care **subminează trăirea în sfințenie și eventual supralicitează doctrina harului**:

- În numele libertății și al harului se oferă **permisiunea trăirii în anumite păcate**, de obicei necurății sexuale, excese alimentare și de alcool, destrăbălări, desfrâu...
- ii) **Învățăături care subminează învățătura harului și propune o mântuire prin eforturile omenești:**
 - Forme de **ascetism**, de perfecționism (creștinul nu mai păcătuiește deloc...), de măsuri radicale luate împotriva trupului și a bucuriilor naturale ale vieții, izolare socială....
 - **Întrebuințarea greșită a Legii**, căutarea unei neprihăniri dată de împlinirea Legii.
- iii) **Învățăături care supralicitează spiritualitatea în detrimentul responsabilităților practice ale creștinului:**
 - Femeia superspirituală care se dăruiește rugăciunii și postului dar își neglijează responsabilitățile de soție și mamă, bărbatul care nu mai muncește pentru că așteaptă pe Domnul sau se ocupă doar de „treburile Împărăției” etc.
- iv) **Promovarea unor practici spirituale INTERZISE de Evanghelie:**
 - Închinarea la îngeri sau la demoni, jertfe aduse idolilor, intrarea în contact cu cei morți, aflarea viitorului prin citirea în stele, ghicit, vrăjitorie, ocultism, închinarea la idoli, experiențe extatice bizare...
- v) **O raportare greșită la structurile de autoritate:**
 - **Vizibile** – răzvrătire față de autoritățile Bisericii sau ale statului versus idolatrizarea autorităților religioase sau laice.
 - **Nevăzute** – batjocorirea demonilor, exorcizări fără chemare (ca fiii lui Sceva), obsesie față de lumile demonice versus închinarea la îngeri.

Desigur lista nu este exhaustivă. În istoria Bisericii găsim și multe alte tipuri de erezii. Dar majoritatea sunt dezvoltări, variațiuni sau combinații ale elementelor eretice din lista de mai sus. Capitolul 4 face referire la o învățătură care interzicea căsătoria și întrebuințarea bucatelor. Avem deci de a face cu o formă de ASCETISM, dar și cu o eventuală întoarcere la iudaism. Într-adevăr obligativitatea celibatului se găsea prin religiile păgâne, însă întrezicerea unor bucate pare mai legată de întoarcerea la iudaism. Iată o combinație interesantă dintre o învățătură păgână și una iudaică. Mai observăm că învățătura aceasta, la prima vedere, nu pare atât de gravă. Nu atacă nici doctrina despre Fiul, și nici nu promovează imoralitate sau practici oculte.

Ea doar intrezice două lucruri pe care Evanghelia le permite (și chiar le încurajează): căsătoria și luarea cu bucurie din alimentele existente. Cu toate acestea, pentru Pavel aceasta reprezintă o învățătură a dracilor, o învățătură letală, care duce la căderea din credință. E important să observăm faptul că acești oameni nu au decis doar pentru ei înșiși celibatul și folosirea unor alimente, ci OPRESC și pe alții. Pavel ne spune în Romani că cineva poate avea încredințări cu privire la sabbat sau la anumite mâncări. E încredințarea sa, limita sa de conștiință. El ține acele lucruri pentru Domnul, dar nu le IMPUNE și altora, nu le propovăduiește și altora, nu judecă pe cei care nu le țin și nici nu reprezintă nucleul preocupărilor și Evangheliei sale. Iată un indiciu fundamental pentru identificarea unei erezii: suprasolicitarea unui DETALIU legat de viața creștină, și impunerea acestuia și celorlalți. Petru acei învățori din Efes, lumea se împărțea în două: cei celibatari și care nu consumă alimente (adică cei aleși, cei de pe calea adevărului) și ceilalți (adică cei aflați în întuneric). Astfel, subiectul central al discuțiilor, dezbaterilor și propovăduirii lor era legat de intrezicerea căsătoriei și a anumitor alimente. În mod evident nu era o încredințare particulară a unui credincios smerit care recunoștea că acesta e nivelul său de înțelegere și care păstra acest lucru în taină fără să facă din aceasta vreun subiect de discuție sau dezbateri.

Învățătura este o hrană a sufletului. Dacă sufletul se hrănește cu cuvintele credinței adevărate el crește în vindecare și se statornicește pe drumul mântuirii. Dar dacă se hrănește cu învățăturile demonilor în mod cert va muri din punct de vedere spiritual și se va abate de la drumul mântuirii. Sufletul are nevoie de hrană. Nu poate trăi fără hrană, nu poate trăi fără cunoștințe. Ignoranța și lipsa învățării aduce tot moartea. Deci e nevoie de învățătură, de citire, de îndemnare. Câtă vreme se zice AZI, în fiecare zi e nevoie să ne îndemnăm unii pe alții, e nevoie de hrană pentru suflet. În a doua parte a capitolului Pavel îl avertizează pe Timotei în primul rând asupra hranei pe care o dă Bisericii. Pavel îl îndeamnă pe Timotei să se ferească de miturile lumești și băbești. Expresia lui Pavel e ironică și subliniază absurditatea învățăturilor proorocilor mincinoși. Totuși el vede pericolul ca însuși Timotei să fie atras de ele. De aceea îi dă aceste îndemnuri. Pericolul seducției este dat de lumile spirituale din spatele acestor mituri. Timotei este îndemnat să se ferească de aceste învățături străine, ciudate. Dar nu doar atât. El este îndemnat ca în schimb să se țină de învățătura sănătoasă pe care a auzit-o de la Pavel și pe care a urmat-o până acum. Mai este îndemnat și să caute, sau să se deprindă să fie evlavios. Cu alte cuvinte, Timotei trebuie să fie atent atât la DOCTRINĂ cât și la TRĂIRE. Într-adevăr, în a doua parte a capitolului 4 se împletesc sfaturile cu privire la DOCTRINĂ și TRĂIRE. Pavel știe că doctrina sănătoasă duce la o practică sănătoasă, și că o practică sănătoasă te leagă și mai mult de învățătura adevărului. Mai știe că duhurile de rătăcire pot invada mintea unui slujitor fie prin seducție intelectuală, fie prin orbire venită din pricina complacerii într-un păcat. De aceea, Timotei trebuie să vegheze și la ÎNVĂȚĂTURĂ dar și la TRĂIRE. Dar și la nivelul TRĂIRII Pavel face o distincție între adevărata trăire și falsă trăire. Adevărata trăire o numește EVLAVIE. Falsă trăire o numește deprinderea trupească, sau antrenamentul fizic după alte traduceri. Pavel face aluzie probabil la practica ascetică propusă de proorocii mincinoși din Efes. Practică ascetică se bazează pe acte de voință pentru stăpânirea trupului. Acte de abținere, exerciții

fizice, măsuri extreme luate împotriva trupului, somnului etc. Se urmărește obșinerea controlului asupra trupului, miniții și inimii prin repetarea acestor exerciții grele. Ele dau iluzia înfrânării, controlului asupra propriilor dorințe, a sfințeniei. Ele impresionează pe oamenii ignoranți care sunt fascinați de performanțele asceților. Pavel ne spune că nu ascetismul este calea către sfințenie, nu supralicitarea exercițiilor fizice caracterizează trăirea creștină. El spune că aceste practici sunt de puțin folos. Deci un mic folos poate fi. În alt context, el însuși spune că se poartă aspru cu trupul său. Episcopul trebuie să fie cumpătat, echilibrat deci în toate domeniile vieții pornind de la cel alimentar până la timpul de odihnă etc. Dar Pavel nu propune calea ascetică. Calea ascetică supralicitează voința umană, duce la izolarea de oameni și de societate, și nu face distincția între dorințele și bucuriile bune ale trupului și sufletului și cele cu adevărat păcătoase. Ideea de dorință e greșită în sine și trebuie zdrobită. Ascetul rămâne departe de bucuriile vieții. Dar nu acesta a fost modelul lăsat de Isus, nu acesta e modelul lăsat de Pavel. Creștinul e om printre oameni. E străin și călător, dar este om al veacului său. Trăiește viața de acum cu bucurie. Trăiește în lume, printre oameni. Pentru el păcatul nu coincide cu dorința trupului. Trupul are dorințe și semnale de alarmă care vin de la Dumnezeu și ne înștiințează de vreun dezechilibru fiziologic sau emoțional. Nu orice imbol al trupului este păcătos. Creștinul vede păcatul mult mai adânc. El are în vedere motivația, atitudinea, nucleul încrederii noastre. El e chemat la discernământ ca să deosebească mereu imboldurile firii de cele ale Duhului. El primește cu bucurie darurile pe care Dumnezeu i le dă în această viață: sănătate, mâncare, căsătorie, copii. Pentru el această bucurie nu este păcătoasă, ci este o părtășie cu bucuria lui Dumnezeu. El caută însă mereu echilibrul. Nu are rețete ci merge mereu pe sârmă, pe calea îngustă, fiind dependent de călăuzirea clipă de clipă de partea Duhului. El nu luptă împotriva firii prin propria sa voință și nu vede schimbarea adusă de exercițiile ascetice. El caută o schimbare prin har, adusă de sus, prin Duhul Sfânt. El își așează voința la picioarele Domnului, dar nu se bazează pe voința sa. El nu cade în capcana de a se strădui prea mult și astfel de a bloca lucrarea harului. El își recunoaște bolile și limitele și strigă către Domnul, așteaptă în tăcere și umilință ajutorul care vine de sus. El nu forțează procesul schimbării. Acceptă cu răbdare ritmul lent și dureros al dezvoltării seminței harului în pământul pietros al inimii. Și ținta sa nu este propria sfințenie, propriile performanțe spirituale. Ținta este dragostea, binele aproapelui. Învățătorii mincinoși se antrenau în domeniul fizic. Pavel îl îndeamnă pe Timotei să se antreneze în evlavie. E vorba de o deprindere, de un exercițiu, de o perseverență în ambele domenii. Dar cele două domenii sunt total diferite. Calea ascetismului diferă de calea evlaviei, atât în ce privește procesul cât și în ce privește rezultatul. Strădania omului va duce la performanțe ascetice, dar nici măcar nu va gădila firea pământească. Va duce la creșterea mândriei, și va ține inima departe de iubirea cristică. Evlavia înseamnă o creștere în iubirea cristică prin har. Pavel nu s-a schimbat pe sine prin ascetism. Harul care este în Hristos Isus s-a înmulțit fără măsură de mult în viața lui! E cu totul altceva. Atenție deci nu doar la doctrinele false ci și la modelele false de sfințenie. Evlavia e folositoare în orice privință. Ea ne umple cu Dumnezeu și în această viață, și în cea viitoare. E folositoare și pentru viața de acum, deci nu doar pentru cea viitoare. Cel care perseverează în evlavie, este pregătit pentru încercările care vor urma. Un regim spartan și exercițiile fizice înseamnă o nimica toată în fața

atacurilor demonice. În fața atacurilor demonice, doar viața din Dumnezeu poate fi stabilă. Aceasta e adusă în noi de trăirea în evlavie. Dreptinderile voinței cad la prima rafală de tun a duhurilor întunericii.

De ce introduce Pavel în acest context afirmația din v.10? Ce legătură este între v.10 și v.8? Probabil acest verset clarifică și mai mult diferența între depriderea în evlavie și deprinderea trupească. În v.10 găsim ideea de muncă, de luptă, de trudă, de osteneală și suferință. Or, truda, lupta, suferința caracterizează și calea ascetică. Tocmai de aici apare confuzia între cele două. Există osteneală, trudă și suferință și în viața creștină. Dar suferința creștină e total diferită de cea a ascetului. Ea este o suferință ce izvorăște dintr-o luptă reală cu firea pământească, care nu se reduce la înfrânarea unor dorințe. Firea pământească e confruntată în toată complexitatea ei și în toată ascunzișurile ei. Ascetul se luptă cu firea pământească împotriva unor dorințe ale trupului. El va rodi fire pământească. Cum poți învinge firea pământească dacă lupți cu armele firii? Un mai mare control al dorințelor, va duce la o mai mare mândrie. Firea nu a fost de fapt deloc biruită. Dar pe calea creștină, evlavia atacă firea în esența îndumnezeirii ei. Și de aici apare trudă, oboseală, suferință. Dar și acestea sunt îndurate prin puterea lui Dumnezeu și nu prin efortul voinței. Ascetul își pune nădejdea în performanțele sale și în puterea voinței sale. Dar creștinii, măcar că trudes, își pun nădejdea în Dumnezeu. Și acest Dumnezeu este Dumnezeul cel viu. Ei sunt focalizați pe relația cu Dumnezeu și nu pe anumite practici și performanțe spirituale. Scopul lor e Dumnezeu însuși, și nu sfințenia. Și acest Dumnezeu Viu este Mântuitorul tuturor, deci inclusiv al lor! Un ascet caută de fapt mântuire prin sine însuși. Deci Dumnezeu nu este cu adevărat Mântuitorul lui. Căci nu prea are nevoie de mântuitori de vreme ce caută să se mântuiască prin practicile sale. Dar creștinul, măcar că se trudește, măcar că suferă, îl are doar pe Dumnezeu Mântuitor. Și Dumnezeu nu este doar Mântuitorul celor necredincioși, adică cel care vrea să aducă mântuire peste cei necredincioși. Ci este și Mântuitorul celor ce cred deja, și este mai ales Mântuitorul acestora. Mântuirea nu este doar nevoia celor nenăscuți din nou. Ea este o nevoie reală și a celor credincioși. Nevoia de mântuire nu este împlinită la nașterea din nou. La nașterea din nou, credinciosul intră în procesul Mântuirii. Dumnezeu rămâne zi de zi Mântuitorul său. El are nevoie de mântuire (iertare, vindecare, Duh Sfânt, lumină, călăuzire, izbăviri spirituale și fizice) în fiecare clipă până în ultima zi a sa pe acest pământ. Dumnezeu vrea să mântuiască pe toți oamenii, dar mântuirea devine operantă doar pentru cei credincioși. Ei sunt cei care intră efectiv în procesul mântuirii. Dar nu pot începe prin har și să continue prin lege. Ei încep prin har și continuă prin același har. Truda noastră de pe calea credinței nu ne face nici să ne diminuăm nădejdea în Dumnezeu și nici să scadă percepția noastră asupra nevoii noastre de a fi mântuiți de Altcineva și nu de noi înșine. În mod evident, învățătura din Efes submina doctrina harului. De aceea și în cap.1 Pavel vorbește despre proasta întrebuintare a Legii și opune învățătorilor mincinoși exemplul personal în care strălucește lucrarea harului de sus și nu strădania și meritele omenești. Învățătura din Efes nu suprasolicita harul în detrimentul sfințeniei, ci suprasolicita sfințenia în detrimentul harului. Iată de ce Pavel simte nevoia să adauge și **v.10**. Timotei NU trebuie să distingă între calea ascetică și cea a evlaviei doar pentru viața sa. El trebuie să poruncească și să învețe aceste lucruri întregii comunități. Timotei trebuie să denunțe

public amăgirea adusă de ascetism și să proclame adevărata sfințire prin har care rodește evlavie. Și trebuie să facă acest lucru cu toată îndrăzneala și toată autoritatea. Vârsta sa tânără îl poate complexa și-l poate face să fie mai puțin ferm în actul învățării. Cât de tânăr era Timotei? Sunt două interpretări. Fie că avea în jur de 30 de ani, fie că avea în jur de 40 de ani. Oricum era tânăr în raport cu o comunitate numeroasă cu mulți bătrâni, cu multe văduve în vârstă. Probabil că mulți din învățătorii falși erau în vârstă. În mod cert prezbiterii Bisericii din Efes erau mai vârstnici ca Timotei. În societatea antică vârsta era importantă. Anumite funcții publice, de conducere (atât în sinagogă, cât și în administrația greacă, romană) erau, pe drept cuvânt, condiționate de vârstă. Însuși Pavel numește pe episcopi prezbiteri sau bătrâni, și creionează în cap.3 un profil al unui om trecut prin viață care a ajuns în timp la un profil moral asemănător cu cel al lui Iov (care de altfel era și el înaintat în vârstă... căci avea mulți copii mari). Timotei, cel mai probabil era și necăsătorit, și fără copii. Era se pare că din fire și mai timid, sensibil și temător. Iată toată motivele pentru a nu învăța cu îndrăzneală și autoritate doctrina sănătoasă. Timotei pare a fi excepția care întărește regula. Măcar că era mai tânăr ca prezbiterii din Efes, avea un discernământ net superior și o creștere spirituală mai mare. De aceea, Pavel îi dă o autoritate mai mare decât a prezbiterilor din Efes. În cele din urmă maturitatea spirituală e ceea ce contează și nu vârsta fizică. Maturitatea spirituală este cea care ne califică pentru slujire. Și în cazuri ca cel al lui Timotei, care de mic copil a urmat învățătura Scripturii, și care a crescut lângă Pavel, cei tineri ajung să fie mai maturi ca cei bătrâni, și ei primesc autoritate din partea Duhului să cârmuiască Biserica. Cei din Efes îl cunoșteau și pe bătrânul Pavel. Iată un alt dezavantaj pentru Timotei. Cu toate acestea Pavel spune: *nimeni să nu-ți disprețuiască tinerețea*. Îndemnul nu-i privește doar pe cei din Efes, ci în primul rând pe Timotei. El să nu cadă în capcana acestui fals complex și să nu-i lase pe cei din Efes să se folosească de acest argument împotriva lui. Mai întâi el însuși trebuie să se raporteze corect la propria sa vârstă, și apoi să își manifeste autoritatea față de ceilalți fără complexe. Nu e prima dată când Dumnezeu a lucrat prin tineri în poporul lui Dumnezeu măcar că erau mulți în vârstă în poporul Domnului. Domnul a dat izbăvirea asupra lui Goliat prin David, și pe David l-a pus împărat peste turma sa. Iosif a fost pus la cârma Egiptului când era tânăr. Ioan Botezătorul și-a împlinit lucrarea în jurul vârstei de 30 de ani, mulți din împărății buni ai lui Iuda au domnit de tineri (Iosia, Ezechia etc.). Deci avem multe exemple prin care Domnul a lucrat prin tineri neîncercați și a cerut bătrânilor să asculte de ei. Și a făcut acest lucru fie pentru că bătrânii îmbătrâniseră degeaba (fără a crește în maturitate), fie pentru că așa a vrut El și a dat autoritate spirituală și daruri speciale unor tineri. Mare grijă la modele fixe, rigide. Dumnezeu lucrează și prin tineri și prin cei în vârstă. Domnul poate face lucruri mărețe și prin cei tineri și prin cei în vârstă. Vârsta nu este ceva care să limiteze harul și puterea sa supranaturală. E interesant că diavolul folosește vârsta atât în dreptul tânărului cât și în dreptul bătrânului pentru a-i descuraja în slujire. Tânărul se gândește: *eu sunt neîncercat, netrecut prin viață, cine să mă asculte pe mine, ce pot face eu?* Bătrânul se gândește: *am îmbătrânit, am trecut prin viața, am obosit, mi s-a dus vremea, acum e vremea celor tineri!* Dar și cel tânăr și cel bătrân poate lucra prin puterea Domnului la zidirea Templului Domnului. Și

puterea Sa nu e limitată de vârstă. În funcție de vremuri, de alegeri sociale, de voia Sa suverună, El poate face mari minuni atât prin cei tineri cât și prin cei bătrâni.

Pavel îl îndeamnă deci pe Timotei să-și depășească orice complex, orice inhibiție, orice autointimidare și să-și asume cu îndrăzneală rolul de model în comunitate, rolul de autoritate care trasează cărări drepte, rolul de lider care dă direcția comunității: ci fii o PILDĂ pentru credincioși în purtare, în dragoste, în credință, în curăție. Pavel nu uită să sublinieze că Timotei nu trebuie să fie un model doar în vorbire și învățătură, dar și în trăire. Timotei trebuie să proclame și să trăiască o Evanghelie curată. Aceasta e soluția pentru atacurile duhurilor de amăgire. Proclamând și întrupând o Evanghelie curată, el oferă comunității posibilitatea de a deosebi mai bine adevărul de minciună, duhul lui Hristos de duhul lui anticrist. Timotei trebuie practic ca învățător să fie o manifestare vie a lui Hristos Isus. Cu cât el va întrupa în vorbire și trăire mai mult din Hristos, cu atât comunitatea va putea fi ajutată să identifice ea însăși învățăturile care se abat de la adevăr. Adevărul nu rămâne doar o noțiune abstractă. Prin modelul lui Timotei el este VIU, este PALPABIL. Dar Timotei nu poate fi un model doar în trăire. Nu poate fi un credincios care întrupează în ascuns valorile Împărăției. El trebuie să își asume și funcția publică de învățător al Bisericii din Efes. De aceea, în a doua parte a cap.4 sunt foarte multe versete care insistă efectiv pe responsabilitatea lui Timotei de a proclama învățătura sănătoasă, de a ÎNVĂȚA pe alții. Versetele 12-16 insistă aproape exclusiv pe slujba de a învăța pe alții. După cum trupul are nevoie de hrană în fiecare zi, Biserica are nevoie de hrană sănătoasă în fiecare săptămână. Astfel nu ne așteptăm ca o predică să genereze o trezire spirituală pentru 10 ani. Ne așteptăm ca o predică să ofere un suflu de viață Bisericii pentru o săptămână. Desigur sunt elemente din predică ce vor avea și un efect mai îndelungat. Dar predicarea, învățarea, trebuie să fie văzute mai întâi ca o hrană dată pentru o săptămână. Pavel insistă mult ca Timotei să nu o lase mai moale cu învățătura, să nu își piardă entuziasmul în predicare, să nu se lase descurajat în actul învățării. O învățătură constantă și sănătoasă maturizează Biserica și o pregătește să facă față la tot felul de învățături ale demonilor. Parcurgând mai mult din revelația Scripturii, Biserica deosebește mai multe minciuni și capcane ale celui rău. Cel rău vrea ca Biserica să rămână în ignoranță sau să primească doar învățăturile începătoare, sau să fie expusă doar unor părți ale Evangheliei. Astfel vor fi mereu domenii ale cunoașterii pentru care ea NU este pregătită. Dar atunci când Biserica e expusă întregii Evanghelii printr-o predicare constantă din toate cărțile Scripturii ea este pregătită pentru ceasul întinericului. Mântuitorul însuși a spus: voi sunteți curați din pricina Cuvântului Meu care este în voi. Ei bine, în ceasul întinericului, tocmai acest Cuvânt care era deja în inima ucenicilor le-a păzit inima de la pierderea totală a credinței. Dacă ar fi primit mai mult din Cuvântul lui Hristos, dacă ar fi primit tot Cuvântul lui Hristos, inclusiv cel despre suferința și moartea Sa, credința lor le-ar fi fost și mai bine păzită. Isus însuși le arată care a fost fisura lor: ***O nepricepuților și zăbavnici cu inima când este vorba să credeți TOT ce au spus proorocii....*** Inima Bisericii trebuie expusă la tot ce au spus proorocii, pentru ca apoi să poată crede tot ce au spus proorocii; dar ca acest lucru să fie posibil e nevoie ca învățătorii Bisericii să se smerească față de tot ce au spus proorocii și să își modeleze propria lor teologie după Scripturi. Demonii cunosc aceste lucruri. De aceea sunt demoni specializați pentru

a descuraja învățătorii Bisericii. Desigur, pericolul cel mai mare este ca creșterea în cunoaștere și trăire să se blocheze în viața învățătorului. Atunci procesul învățării altora e compromis. De aceea Pavel insistă ca Timotei în primul rând să ia aminte asupra lui însuși și asupra învățaturii. El trebuie ca Ezra de altădată să-și pună pe inimă aceste lucruri, să se îndelenicească în totul cu ele, ca înaintarea sa să fie văzută de toți. Și înaintarea se referă la o înaintare permanentă, la o creștere permanentă. Alte traduceri propun: ca **progresul tău** să fie văzut de toți. Aceasta înseamnă ca Timotei să fie onest cu sine și cu ceilalți, recunoscând cu smerenie ce încă NU ȘTIE, și ce ÎNCĂ NU ÎMPLINEȘTE. Dar nu doar atât. Prin har, prin perseverența în credință, el înaintază mereu în cunoaștere și în trăire. Astfel el devine un model dinamic pentru Biserică. El nu este un model static. El nu propune calea fățarnicului care DEJA a ajuns la un nivel acceptabil de spiritualitate. Nu, ci calea arătată de el este un proces permanent al preschimbării în asemănare cu Hristos Isus. Aceasta e calea îngustă care va da mântuire atât lui Timotei, cât și la cei care îl ascultă. Pe acest drum al preschimbării permanente al teologiei și trăirii după revelația fără margini a lui Isus Hristos, credinciosul e păzit de puterea lui Dumnezeu de duhul lui anticrist. Deci primul pericol este ca procesul creșterii în cunoaștere și/sau trăire să se blocheze la Timotei. Al doilea pericol are în vedere delăsarea în învățarea altora. Timotei poate continua procesul preschimbării în dreptul său dar totuși să nu învețe pe ceilalți cu tot entuziasmul, cu toată bucuria, cu toată îndrăzneala. Acest pericol îl viza în mod direct pe Timotei. Pavel insistă ca

- să ia bine seama la citire și îndemnare,
- să nu fie nepăsător de darul (de învățător) care este în el,
- să-și pună pe inimă aceste lucruri și
- să se îndeletnicească în totul cu ele,
- si fie cu luare aminte și
- să stăruiască în aceste lucruri.

În scurta sa epistolă Pavel nu ar fi insistat așa de mult pe aceste lucruri, dacă ele nu ar fi răspuns unei nevoi reale. Vom vedea că astfel de îndemnuri le vom găsi și în 2 Timotei:

- de aceea îți aduc aminte să înflăcărezi darul lui Dumnezeu, care este în tine prin punerea mâinilor mele. Căci Dumnezeu nu ne-a dat un duh de frică, ci de putere, de dragoste și de chibzuință. (2 Tim 1:6-7)
- te rog fierbinte, înaintea lui Dumnezeu și înaintea lui Hristos Isus, care are să judece vii și morții, și pentru arătarea și Împărăția Sa: propovăduiește Cuvântul, stăruiește asupra lui la timp și ne la timp... (2 Tim.4:1-2)

Motivele de inhibiție și de delăsare în actul învățării pot fi multiple. Cum spuneam, sunt demoni specializați pe descurajarea învățătorilor Bisericii. La Timotei reținem în special firea sa sensibilă și timidă, vârsta sa tânără, teama de bătrâni trecuți prin viață ai Bisericii din Efes, faptul de a fi mereu la umbra gigantului Pavel, teama de prigonitori (în special în 2 Timotei). Desigur mai sunt o mie și una de motive prin care învățătorul își poate pierde entuziasmul, pasiunea, îndrăzneala în învățarea altora. Unul poate fi rutina. Altul poate fi schimbarea lentă a celor care ascultă, lipsa lor de receptivitate. Altul poate fi dat de umbra unor învățători mai mari. Timotei era conștient că el NU era Pavel. Pavel era SINGURUL învățător al Neamurilor. Pavel însuși era conștient de diferența imensă între sine și ucenicul său. Cu toate acestea, Pavel insistă aproape în mod deranjant ca Timotei să stăruie asupra învățării altor cu toată învățătura. Domnul nu lucra doar prin Pavel, ci și prin Timotei. Și lucra frumos și cu mare putere și prin Timotei. Nu ca prin Pavel, căci Pavel era apostol. Dar această comparație nu trebuia să-l descurajeze pe Timotei. Noi suntem ca Timotei. Mereu vom fi în umbra marelui apostol. Dar faptul că nu suntem ca el, nu trebuie să ne descurajeze în a fi credincioși lucrării încredințate nouă. Domnul în harul și puterea Sa poate face lucruri minunate și prin vase neînsemnate și mici. Încrederea noastră este în El, nu în noi înșine. Un mare motiv de descurajare vine din așteptările false cu privire la actul predicării. Ne-am așteptat la treziri spirituale șocante, la schimbări spectaculoase și rapide ale fraților noștri. Dar lucrurile nu stau așa. O predică e o hrană pe o săptămână, iar creșterea spirituală e lentă ca și creșterea trupului unui copac. E nevoie de timp. Și apoi calitatea învățăturii nu garantează calitatea creșterii. Ea doar creează un cadru de creștere. În acest cadru unii vor crește mai mult, alții mai puțin, alții deloc. Isus, Marele Învățător, și-a continuat rolul de învățător chiar dacă a avut cel mai împietrit și nereceptiv public din istorie. El rămâne modelul nostru suprem. O altă sursă de descurajare vine din scăderea în percepția noastră a importanței verbalizării: **Comunitatea are nevoie de modele vii, de fapte. Prea multe predici, prea mult studiu.** Dar nu e așa. Biserica are nevoie și de modele vii dar și de multă predică și mult studiu. Ele au impact doar împreună. E adevărat că o predică neacompaniată de un model viu NU are impact, dar nici un model viu fără actul verbalizării nu are impact. E deopotrivă nevoie și de trăire și de predicare. Echilibrul dintre cele două e cheia. Pe acest echilibru insistă și Pavel în Timotei cap.4. Cel mai mare motiv de descurajare al învățătorului rămâne legat de propriile sale greșeli, limite, înfrângeri spirituale. Predicatorul tânăr e plin de îndrăzneală și de entuziasm pentru că în naivitatea lui chiar crede că ȘTIE ceva și că împlinește ceea ce știe. Dar timpul îi arată cât de puțin știe, și cât de puțin împlinește. Îi arată cât de mari sunt limitele în propria sa cunoaștere și cât de adânci sunt bolile în propria sa trăire. Acest lucru îl face evident mai smerit. E un lucru foarte bun. Dar această smerenie poate genera și o eroare: o lipsă de entuziasm în învățarea altora. Ca Moise de altădată învățătorul se întreabă: **cine sunt eu să învăț? și ce știu eu să învăț?** Comparându-se cu Pavel, probabil că Timotei își puna și el adesea aceste două întrebări. Dar la fel ca la Moise, îndrăzneala nu vine din noi înșine, ci din autoritatea și puterea care vine de la Cel care ne trimite. Cap.4 este o mandatare apostolică a neîncercatului Timotei în slujba de învățător. Această mandatare se răsfrânge și asupra noastră. Episcopii puși de Duhul în Biserica locală sunt chemați de Domnul să stăruiască în actul învățării altora. Biserica are nevoie

de hrană. Ei nu pot aștepta 16 ani de tăcere ca Pavel, și apoi să înceapă actul predicării. Chiar Pavel a început actul predicării din Damasc. Și nu știm ce a făcut în Tars. E foarte probabil ca să fi slujit în acel timp o Biserică locală. Desigur e chemat la o predicare echilibrată. Dar nu se poate sustrage actului predicării. Chiar dacă nu e Pavel, chiar dacă nu e nici măcar Timotei, el trebuie să dea harnă Bisericii. Și o face pe baza chemării divine. Și se încrede în puterea lui Dumnezeu. Puținul care îl știe și îl trăiește, Dumnezeu îl poate înmulți prin Duhul ca astfel cu câteva firmituri să hrănească mari mulțimi. Iar episcopul caută să crească mereu în cunoaștere și în trăire. Practic acest progres va da viață și prosepțime predicilor sale. Și în timp, va predica mai profund, cu mai multă autoritate. Dar nivelul mai scăzut din prezent nu trebuie să fie un motiv de inhibiție și descurajare. El predică trimis de Hristos, pe baza neprihănirii primite de la Hristos, încrezându-se în Duhul Sfânt. El nu învață ca Pavel, cu autoritate apostolică, ci smerit ca un învățător imperfect care provoacă Biserica să cerceteze ea însăși Scripturile. El nu pretinde că știe adevărul absolut ci provoacă Biserica să cerceteze împreună cu el adevărul.

Darul din v.14 este cel mai probabil darul de învățător. Când Timotei a fost investit în lucrare în Biserică prezbiterii, după obiceiul cultural al vremii, prezbiterii și-au pus mâinile asupra sa. În acel moment Timotei a primit un dar special de învățător confirmat și de anumite proorocii. Probabil că unul din cei care și-au pus mâna erau și prooroci și a primit un mesaj de la Dumnezeu adresat special lui Timotei. În aceste proorocii se preciza cel mai probabil că Timotei a primit darul de învățător și că este pus de o parte de Domnul pentru o lucrare specială. Este probabil ca acest lucru să se fi întâmplat în viața lui Timotei înainte ca Pavel să-l cheme în echipa misionară. Când Pavel l-a luat cu el, deja frații din Listra și din Iconia îl vorbeau de bine, și deja Timotei era implicat în slujirea bisericilor locale din zonă. Și cred că slujea ca învățător. Și probabil că atunci când prezbiterii din Listra și-au pus mâinile peste Timotei pentru a-l investi în lucrare a avut loc această intervenție supranaturală confirmată de proorocie. De ce a dori Dumnezeu să marcheze unegerea lui Timotei prin aceste intervenții supranaturale? El a dorit să arate atât comunității cât și lui Timotei că El l-a ales pe Timotei pentru o lucrare specială. Aceste proorocii erau binevenite mai ales că Timotei era tânăr. Astfel ele aveau rolul să încurajeze Biserica să primească slujirea tânărului Timotei, și apoi să încurajeze pe Timotei să înflăcăreze darul de învățător din el fără a se autoinhiba din pricina vârstei sale. Faptul că a fost pus de o parte de Dumnezeu și că a fost chemat de Dumnezeu în lucrare era o resursă foarte importantă pentru Timotei. Pe drept cuvânt se putea întreba ca Ieremia de altădată: ***sunt doar un copil neîncercat... ce caut eu în lucrare?*** Chemarea lui Dumnezeu îi dădea autoritate spirituală. Și chemarea divină era dincolo de autoritatea dată de vârstă. Vârsta e un reper subiectiv. Logosul divin e un reper absolut. Reperul Logosului trebuia să primeze peste cel al vârstei. Poate că aceste proorocii speciale despre Timotei l-au ajutat și pe Pavel atunci când l-a ales pe tânărul Timotei în echipa sa. Cel ce renunțase la Marcu și avea standarde așa de înalte pentru lucrare îl alege pe tânărul Timotei. Dumnezeu nu face risipă de cuvinte și de revelații. Aceste proorocii rostite în dreptul lui Timotei sunt extrem de importante căci sunt rostite de însuși Domnul. Ele devin pentru Timotei parte din Logosul lui Dumnezeu pentru viața lui. Desigur acele proorocii îl vizau pe el și nu pe noi. De aceea nici nu ni se spune conținutul lor. Dar pentru Timotei era

altceva. El trebuia să se raporteze la ele ca și la Cuvântul lui Dumnezeu. La fel cum Avraam trebuia să se raporteze la Logosul care l-a chemat și i-a promis un popor și o țară, la fel trebuia Timotei să se raporteze la aceste proorocii prin care fusese chemat la un destin special. Ele confirmau că destinul său era mai special ca al altora, și aceasta nu din pricina meritelor și năzuințelor sale, ci din pricina voii suverane a Creatorului. Și într-adevăr, să poată face parte din echipa misionară a marelui apostol a reprezentat un privilegiu unic în istorie. Logosul rostit de Dumnezeu pentru destinul lui Timotei nu avea doar rolul de a-l călăuzi în viață, dar reprezenta și o resursă esențială pentru încurajarea credinței lui. Cel chemat la lucrări speciale se va confrunta cu încercări și descurajări speciale. Doar o astfel de chemare directă din partea lui Dumnezeu îi va putea da putere să continue lupta. Pavel știa aceste lucruri din propria sa experiență: el nu ar fi putut de capul lui să inițieze o astfel de lucrare misionară și să o ducă până la capăt. Doar faptul ca a fost trimis de Dumnezeu Însuși îi dădea puterea să-și continue lucrarea. De aceea, îi amintește atât de frecvent lui Timotei de proorociile făcute despre el. În cap.1 îl îndeamnă să lupte lupta cea bună **prin acele proorocii**. Căci pentru Timotei lupta cea bună nu însemna doar o ascultare generală de Domnul, ci și credincioșia sa față de o slujbă specifică primită de la Dumnezeu. Cu alte cuvinte pentru Avraam lupta cea bună nu putea însemna doar păzirea poruncilor morale care se cuvin a fi păzite de orice făptură omenească. Pentru Avraam lupta cea bună era și să plece din țara sa și să trăiască străin și călător în Canaan așteptând ca Dumnezeu să îi dea un popor și o țară. Așteptarea împlinirii promisiunii divine făcea parte din lupta cea bună a credinței lui Avraam. La fel stăteau lucrurile și pentru Pavel care spune cu altă ocazie: Căci vai de mine dacă nu vestesc Evanghelia! La fel stau lucrurile și cu Timotei. Proorociile făcute despre el nu doar sunt o resursă pentru a învinge descurajările din slujire, dar devin parte din poruncile specifice pentru viața sa pe care trebuie să le urmeze. Proorociile îi arată care este voia particulară a Creatorului pentru viața sa. Desigur ele sunt și o încurajare și devin o resursă indispensabilă. Oare David și-ar fi parcurs labirintul până la capăt fără proorociile rostite despre el prin Samuel? Oare Iosif și-ar fi parcurs labirintul până la capăt fără visele care-i prevesteau finalul fericit al poveștii familiei sale? E interesant că aceste proorocii sau promisiuni aduc și multă bătaie de cap celui care le primește. Lui Avraam i-ar fi fost mai ușoară viața de credință dacă NU primea acele promisiuni divine care tot se încăpățâneau să se îplinească. Prin ele viața sa de credință s-a complicat enorm. Dar tocmai așa credința sa a fost curățită și crescută, tocmai prin acest zbucium provocat de însăși promisiunile divine. Și David, și Iosif au trăit aceleași provocări. Căci într-o primă fază (și destul de îndelungată) ei experimentau în viața lor tocmai OPUSUL conținutului promisiunilor pe care le-au primit. Dar în același timp au fost momente prin care tocmai aceste promisiuni care le stricaseră pacea credinței lor, le-au dat curajul de a face pasul nebuniei credinței, de a nădăjdui împotriva oricărei nădejdi. Iată ce mărturisește David când este prigonit de Saul în Ps.27: 13-14:

- O, dacă n-aș fi încredințat că voi vedea bunătatea Domnului **pe pământul celor vii!** Nădăjduiește în Domnul! Fii tare, îmbărbătează-ți inima și nădăjduiește în Domnul!

David nu vorbește aici de bunătatea Domnului în viața viitoare, ci de bunătatea Sa pe pământul celor vii. Dar de unde este încredințat că viața sa va avea parte de o restaurare chiar în această viață? Pentru că Dumnezeu îi promisese prin Samuel că va fi împărat peste Israel. El era încredințat că va vedea manifestarea bunătății Domnului în viața sa, după acum vedea manifestarea furiei celui rău care vroia să-l piardă. David trebuia să onoreze promisiunea divină. Această promisiune îi complicase viața. Pe de o parte, declanșase o luptă cu mândria: de ce m-a ales tocmai pe mine Dumnezeu? Pe de altă parte declanșase o luptă cu îndoiala: de ce nu se împlinesc promisiunea divină? Nu în ultimul rând își făcuse mulți dușmani, atât în rândul oamenilor, cât și în rândul demonilor. Saul și-a dat seama că David este cel ales de Domnul ca împărat în locul lui. De aceea l-a urât și a vrut să-l omoare. Demonii au priceput și ei că Domnul plănuiește să facă prin David mari ispărvi, și de aceea și ei l-au luat în vizor pe David. Deci într-o primă fază promisiunile divine i-au adus doar necazuri lui David. Lupte din interior cu mândria și îndoiala și lupte din exterior cu vrăjmașii văzuți și nevăzuți. Dar era nevoie de acest creuzet pentru formarea lui David și ca promisiunile divine chiar să se împlinescă prin el. Lupta cu mândria va duce la smerenie, iar lupta cu îndoiala la curățirea credinței. Lupta cu oamenii și cu demonii va duce la maturizarea și la vindecarea de orice teamă. Așa că **tulburarea** adusă de promisiunile divine făcea parte din planul divin. După ce promisiunea de a fi împărat se împlinesc în viața sa, David mai primește o promisiune din partea Domnului: că Domnul îi va face o casă, că urmașii săi vor domni pentru totdeauna pe scaunul lui Israel. Și în acest context David se roagă astfel:

17. Natan a spus lui David toate aceste cuvinte și toată vedenia aceasta.

18. Și împăratul David s-a dus și s-a înfățișat înaintea Domnului și a zis: „**Cine sunt eu, Doamne Dumnezeule, și ce este casa mea, de m-ai făcut să ajung unde sunt?**”

19. Și încă atât este puțin înaintea Ta, Doamne Dumnezeule! Tu vorbești despre casa robului Tău și în viitor. Și binevoiești să înveți pe un om cu privire la aceste lucruri, Doamne Dumnezeule!

20. Ce Ți-ar putea spune David mai mult? Tu cunoști pe robul Tău, Doamne Dumnezeule!

21. După cuvântul Tău și după inima Ta, Tu ai făcut toate aceste lucruri mari, ca să le descoperi robului Tău!

22. Ce mare ești Tu, Doamne Dumnezeule! Căci nimeni nu este ca Tine și nu este alt Dumnezeu afară de Tine, după tot ce am auzit cu urechile noastre.

23. Este oare pe pământ un singur neam care să fie ca poporul Tău, ca Israel, pe care a venit să-l răscumpere Dumnezeu, ca să facă din el poporul Lui, ca să-Și facă un Nume și ca să facă pentru el, pentru țara Ta, minuni și semne, izgonind dinaintea poporului Tău, pe care l-ai răscumpărat din Egipt, neamuri și pe dumnezeii lor?

24. Tu ai întărit pe poporul Tău, Israel, ca să fie poporul Tău pe vecie; și Tu, Doamne, Te-ai făcut Dumnezeuul lui.

25. Acum, Doamne Dumnezeule, **fă să rămână în veci cuvântul pe care l-ai rostit asupra robului Tău și asupra casei lui, și lucrează după cuvântul Tău.**

26. Slăvit să fie Numele Tău pe vecie și să se zică: „Domnul oștirilor este Dumnezeuul lui Israel.” **Și casa robului Tău David să rămână înaintea Ta!**

27. ***Căci Tu însuși, Doamne al oștirilor, Dumnezeuul lui Israel, Te-ai descoperit robului Tău, zicând: „Eu îți voi întemeia o casă!” De aceea a îndrăznit robul Tău să-ți facă această rugăciune.***

28. Acum, Doamne Dumnezeule, Tu ești Dumnezeu, și cuvintele Tale sunt adevăr, și Tu ai vestit harul acesta robului Tău.

29. **Binecuvântează, dar, casa robului Tău, ca să dăinuiască pe vecie înaintea Ta!** Căci Tu, Doamne Dumnezeule, ai vorbit, și, prin binecuvântarea Ta, casa robului Tău va fi binecuvântată pe vecie.”

David nu rămâne indiferent față de promisiunile Domnului pentru casa sa. Rămâne smerit, dar nu indiferent. Se entuziasmează și dorește împlinirea lor. Se roagă pentru împlinirea lor! De ce? David ÎNDRĂZNEȘTE să facă acest lucru pentru că Domnul Însuși i-a vestit aceste lucruri. Domnul i-a descoperit voia Sa, planurile Sale. Și orice voia a Domnului e minunată, e din El, și aduce bine poporului Său și slavă Numelui Său. Iată de ce David VREA ca promisiunea să se îplinească. El nu se gândește atât la sine, cât mai mult la Numele Domnului și la poporul Domnului. În același timp David știe să primească un dar. Promisiunea nu este doar pentru Israel și Numele Domnului, ci și pentru David și casa lui. David primește cu bucurie acest dar și-l onorează astfel pe Dătător.

Cap.4 ne arată că strategia de apărare a Bisericii în fața învățăturilor demonice este stăruința în învățătura sănătoasă. Și în acest domeniu un rol cheie îl are episcopul, învățătorul. Deși Pavel este într-un mod unic apostol și învățător al neamurilor, el îl îndeamnă și pe Timotei (și odată cu el pe toți liderii creștini ce vor urma în istorie) să persevereze asupra actului învățării printre neamuri în Biserica locală unde l-a așezat Domnul. Cu acest îndemn încheie Pavel și a doua sa epistolă către Timotei. Acesta ar fi ultimul îndemn al lui Pavel către liderii ce vor urma după el:

- te rog fierbinte, înaintea lui Dumnezeu și înaintea lui Hristos Isus, care are să judece vii și morții, și pentru arătarea și Împărăția Sa: propovăduiește Cuvântul, stăruiește asupra lui la timp și ne la timp... (2 Tim.4:1-2)

Pavel ne roagă fierbinte, și în mod solemn să nu obosim în proclamarea Cuvântului. Ne cere acest lucru înaintea lui Dumnezeu și înaintea lui Isus Hristos judecătorul tuturor. Dar ne cere

acest lucru și pentru arătarea Sa. Acel *până voi veni* rostit de Pavel are valențe profetice și trimite la revenirea Domnului. Până va reveni Domnul liderii sunt îndemnați fierbinte să propovăduiască Logosul în orice vreme. Și să facă acest lucru pentru Împăria Domnului și pentru arătarea Domnului. Se pare că este o strânsă legătură între această proclamare a Logosului în Biserica locală și arătarea Împărăției Sale. Dar care să fie legătura?

Suntem constrânși să revenim la tainicul concept de *pleromă a neamurilor*, tradus de Cornilescu *numărul deplin al neamurilor*. Să recitim două texte fundamentale despre acest concept:

- Spun deci: s-au poticnit ei ca să cadă? Nicidecum! Ci prin greșeala lor a venit mântuirea pentru națiuni, ca să-i provoace la gelozie. Dacă însă greșeala lor este o bogăție a națiunilor, cu cât mai mult este **PLINĂTATEA lor** (pleroma)? Pentru că vouă vă vorbesc, națiunilor: întrucât eu sunt apostol al națiunilor, îmi glorific slujba mea; poate, în vreun fel, îi voi provoca la gelozie pe cei care sunt carnea mea și îi voi salva pe unii dintre ei. Pentru că dacă lepădarea lor este împăcare a lumii, ce va fi **primirea lor** decât viață din morți?.....
- Pentru că nu doresc să nu știți, fraților, **taina aceasta**, ca să nu fiți înțelepți în voi înșivă: pentru că lui Israel i s-a făcut orbire în parte, până va intra **plinătatea (PLEROMA) neamurilor; și ASTFEL**, tot Israelul va fi mântuit, după cum este scris.....
- Pentru că, după cum și voi odinioară n-ați crezut în Dumnezeu, iar acum prin necredința acestora ați primit îndurare, tot așa și aceștia nu au crezut acum *pentru ca în îndurarea arătată* vouă să primească și ei îndurare. (traducerea literală cu unele mici modificări făcute în lumina originalului grecesc)

Până va intra (unde? în istorie? în măslin?) plinătatea neamurilor... și ASTFEL (Astfel cum? prin intrarea plinătății neamurilor?) TOT Israelul va fi mântuit. Propunem spre analiză următoarea variantă:

- Până va intra **ÎN ISTORIE** plinătatea națiunilor, și astfel, *prin intrarea plinătății națiunilor în istorie*, TOT Israelul va fi mântuit.

În mod cert este o legătură DIRECTĂ între plinătatea neamurilor și dezpietirea lui Israel. Căci ei vor căpăta îndurare prin îndurarea arătată nouă (neamurilor). Deci harul revărsat la final către Israel nu va fi un har special, separat de harul de peste Biserica dintre Neamuri. Dimpotrivă, harul revărsat peste Israel va veni dinspre Biserica dintre Neamuri. Acest lucru se va întâmpla când va intra plinătatea neamurilor. Dar ce înseamnă PLINĂTATEA NEAMURILOR? Ce înseamnă această INTRARE a PLINĂTĂȚII NEAMURILOR? Și CUM determină ea dezpietirea lui Israel? E interesant că termenul de pleroma este folosit mai întâi în dreptul lui Israel. *Dacă însă greșeala lor este o bogăție a națiunilor, cu cât mai mult este PLINĂTATEA*

lor (pleroma)? Această frază e similară cu formularea: *Pentru că dacă lepădarea lor este împăcare a lumii, ce va fi primirea lor decât viață din morți?.....* Deci plinătatea lui Israel pare a fi tot una cu primirea lor înapoi, cu întoarcerea întregului Israel la Dumnezeu. Atunci pleroma neamurilor ar fi întoarcerea în întregime a neamurilor la Hristos? Am discutat cu alte ocazii că acest lucru nu va fi posibil în dreptul neamurilor decât DUPĂ căință finală a lui Israel. Dar pleroma neamurilor precede și determină această căință finală a lui Israel. Cu toate acestea plinătatea neamurilor ar putea sugera un apogeu al lucrării dintre neamuri. Dar ce să însemne acest lucru? După ultimile analize nu îl putem lega de împlinirea mării trimiteri. Nu îl putem lega nici de o întoarcere în masă a națiunilor la Hristos. Pavel însuși îl înștiințează pe Timotei că printre neamuri în ceasul de pe urmă vor fi vremuri grele. Aceste vremuri grele vor fi determinate tocmai de împietrirea neamurilor, de activitatea intensă a proorocilor mincinoși, de lepădarea multora de credință.... În 2 Tesaloniceni ni se sugerează, cum am discutat deja, o APOSTAZIE de proporție în rândul Bisericii dintre neamuri. În Apocalipsa neamurile hulesc pe Domnul în vremurile de pe urmă, și multe neamuri sunt nimicite de revenirea Domnului. Deci ce să însemne pleroma neamurilor? Când are ea loc? Cum influențează ea dezpietirea lui Israel?

Mai găsim și un pasaj interesant în Luca 21:23: „Ierusalimul va fi călcat în picioare de națiuni până se vor ÎMPLINI (verb cu rădăcina PLEROMA) VREMURILE NEAMURILOR”. Există o vreme a neamurilor care trebuie să se împlinească. Dar nu ni se dau mai multe detalii. În lumina unui pasaj din Apocalipsa unii vorbesc efectiv de un număr al celor întorși la Domnul dintre neamuri care trebuie să se împlinească:

Și fiecăruia i s-a dat o haină albă și i s-a spus să se mai odihnească puțin timp până se va împlini (cu rădăcina tot de la pleroma) și numărul celor împreună robi cu ei și al fraților lor care urmau să fie uciși ca și ei. (Apoc.6:11 – traducerea literală). Dar cuvântul *număr* nu apare nici aici în originalul grecesc la fel cum nu apare nici în Romani 11.

E dificil să umplii de conținut un concept pe care Pavel nu-l explică. Avem nevoie de alte pasaje din Scriptură care să umplem acest conținut. Dar deocamdată nu găsim aceste pasaje. Să fie vorba efectiv doar de un număr al celor dintre neamuri ce se vor întoarce la Hristos și doar de o vreme hotărâtă de Domnul asupra neamurilor? Pare prea simplu. E departe de a fi o taină. Ce legătură ar fi cu complexul termen de PLEROMA? Oricum slujba de învățare a Bisericii dintre Neamuri e direcția dată de Pavel liderilor ce vor urma în istorie. Prin acest proces se va realiza această misterioasă *pleromă* a neamurilor care va genera căința lui Israel și arătarea Fiului. Poate că nu ne este dat să cunoaștem taina acestei plerome. Poate suntem chemați doar să o luăm prin credință și ASTFEL să ne împlinim cu devotament slujba printre neamuri. Fără să înțelegem exact cum, să credem că slujba noastră dintre neamuri va duce la intrarea în istorie a acestei plerome a neamurilor.

Primele 3 versete ale capitolului 5 sunt de fapt o continuare firească a capitolului 4. Suntem tot în contextul instrucției pe care o face Pavel ÎNVĂȚĂTORULUI Timotei. Pasajul e important pentru ca Timotei să păstreze echilibrul și spiritul autentic al Evangheliei când își va

îndeplini funcția de învățător. Observăm mai întâi că slujba de învățător nu înseamnă doar predicare. Pavel are în vedere sfătuirea individuală a oilor turmei. Deci slujba de învățător se contopește cu cea de păstor sufletesc și de consiliere. A consilia înseamnă de fapt a sfătui. Pavel îi aduce deci mai întâi aminte că slujba de învățător al Bisericii locale include și sfătuirea fiecăruia în parte după nevoile lui. Și în acest context Pavel îl îndeamnă pe Timotei la echilibru și să țină cont de vârsta tânără pe care o are. Dacă până acum mesajul părea a fi: *nu ține cont de vârsta ta tânără, ci propovăduiește cu toată îndrăzneala!*, acum mesajul pare a fi: *ține totuși cont de vârsta pe care o ai!* Deci dimensiunea vârstei nu este negată, nu este sfidată. Doar este așezată la locul ei. Ea nu trebuie ignorată de Timotei, dar nici nu trebuie să devină un obstacol în actul învățării. Echilibrul este adus în viața învățătorului Timotei prin metafora familiei. Biserica este o familie. Cei în vârstă sunt ca niște tați și ca niște mame. Iar cei tineri ca niște fii și fiice. Timotei este tânăr. El trebuie să țină cont de vârstă atunci când își găsește locul în familia Bisericii și când relaționează cu ceilalți. Slujba de învățător include și partea de muștrare. Desigur o parte care nu-i plăcea tânărului Timotei. Dar Pavel știe că dintr-o extremă ajungem repede în cealaltă extremă. Astfel distanța de la tânărul timid care nu muștră pe nimeni, la tânărul fără cuviință care muștră cu asprime pe oricine nu este chiar așa de mare. Echilibrul este cel mai greu de atins. Înclinația noastră naturală este spre extreme. Astfel după ce Pavel l-a provocat pe Timotei să își asume cu îndrăzneală rolul de învățător, acum îl temperează puțin. El insistă asupra MODULUI în care își exercită autoritatea de învățător. Pavel nu-i spune să nu-i muștre pe cei în vârstă dacă sunt vrednici de muștrat. Dar îi atrage atenția asupra MODULUI în care o va face. Timotei trebuie să muștre și să-și exercite funcția de păstor, dar nu cu orice atitudine. Și adesea e mai ușor să găsești conținutul unui sfat decât atitudinea care să acompanieze acel sfat. *Cu ce atitudine să-i spun? Cât de ferm să fiu? Cât de mult să accentuez greșeala lui?* Și în acest labirint al căutării atitudinii potrivite, Pavel îi dă lui Timotei metafora salvatoare: metafora familiei. Atunci când cauți atitudinea potrivită pentru muștrare aduți aminte că Biserica este o familie. Și vârsta și poziția de autoritate a fiecăruia contează, la fel ca într-o familie. Și Timotei era tânăr și de aceea îi va sfătui pe bătrâni ca pe niște tați, pe femeile bătrâne ca pe niște mame, pe cele tinere ca pe niște surori, și pe tineri ca pe niște frați. Desigur, dacă Timotei era în vârstă atunci pe tineri trebuia să-i sfătuiască ca pe niște fii, pe tinere ca pe niște fiice, pe cei mai în vârstă ca pe niște frați. Biserica este o familie mai mare. Nu e doar o metaforă. Biserica chiar este o familie. De aceea Dumnezeu care locuiește în ea așteaptă, cere, poruncește ca în Biserică să fie întrupate și respectate valorile familiei.